

NAPLÓ

Előfizetési ár:

Egész évre 5 k. | Egyes szám ára 4 fill.

Pályaudvarokon 6 fill.

Megjelen minden hétfőn reggel 7 órakor

Felelős szerkesztő:

DERÉKY ANTAL

Igazgató:

ERDÉSZ ZSIGMOND

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

VII., DOHANY-UTCZA 88. SZ.

Közlemények átvétele csak jelzéssel van megengedve

A Rotschild ház titka Letartóztatott aranypénzhamisító banda

A Rotschild ház titka.

Fejedelmi pompával, százezrek részvéte mellett kísérték a mult hét keddjén utolsó nyugvóhelyére a pénzfejedelmét, a bécsi Rotschild-ház főnökét, Rotschild Alber bárót és ugyanazon a napon, hogy emlékezete sokáig megőriztessék hálával, a bécsi szegények között százezer koronát és a budapesti szegények között szintén százezer koronát osztottak szét a városi és hitközségi hatóságok, mint az elhalt milliomas utolsó ajándékát a nyomorgó emberiség könnyeinek enyhítésére. Végrendeletében ezenkívül két millió koronát áldoz jótékony és kulturális alapítványokra.

Ilyen bőkezűen, pazarul, nagylelkűen csak az áldozhat a közönségnek, a ki maga is fejedelmi vagyonnal rendelkezik, a kinek lelkéhez hozzáférközött a szerencsétlenek és nyomorultaknak panaszos jajsjava, a ki mesés kincsei halmaza alatt is súlyosan érezte, hogy a pénz nem minden, a pénz csak eszköz a boldogság eléréséhez, de egymagában nem szeresheti meg azt a boldogságot, a mit a világ minden kincsével sem lehet megvásárolni.

És akik irigykedve, sanda szemmel, lelketlen kapzsisággal szemlélték ezt a szédítő gazdagságot, azok megdöbbenhetnek a mikor Rotschild Albert báró következő nyilatkozatát meghallják, melyet halála előtt két héttel tett, mintha végső óráját próféta ihlettel előre látta volna.

Lehet, hogy külsőm elég biztató, — így szólt fájdalmas mosollyal a nagy emberbarát, — testileg elég jól is érzem magamat, de a lelki megrázkódtatások mély nyomokat szántottak szívemen. Lelkileg megtörtem és ez nagyon megöregített. Tehetetlenül kellett imádoztanom lassu elmúlását végig szenvednem és a világ minden orvosainak sem állott hatalmában drága életét a számomra megmenteni. Két év előtt elvesztettem egyik reménydus fiamat, egy másik gyermekem pedig nagybetegen, a meggyógyulás halvány reményével, házamtól elkülönítve, magányosan tölti életét. Ilyen szomorú körülmények mellett könnyen érthető, hogy a nyilvánosság-tól visszavonulva könyveim között keresek enyhülést és vigasztalást.

Számomra talán csekély, de a nyomorultak százezreire nézve mégis talán nagy vigasztalás lehet, hogy az ilyen hatalmas, dús gazdag embernek is vannak bánatos órái, nehéz sorscsapásai. A lelkem mélyéből megvizsgálnám valamennyit, ha a saját lelkiseibeimre megtalálhatnám a valódi, igaz vigasztalást!

Igy beszél, így érez az az ember, a ki koronás fejedelmek bizalmasa, milliók ura és a világhírű Rotschild-ház főnöke volt és most egy áldásos élet után megtért családi sírboltjába örök pihenőre, a hol megtalálja azt, a mire életében hiába vágyódott: a csendes nyugalmat, melyért százezrek hálás imája fohászódik az eget Urához...

És mikor lezáródott a fejedelmi sírbolt nehéz aranyozott vaskapuja és az óriási gyászoló tömeg oszladozni kezdett, halkán, titkolózva suttogtak egymás között az emberek, mekkora lehet hát a hátramaradt, rengeteg vagyon és milyen módon jutott ez a hatalmas pénzdinasztia, a szinte megszámlálhatatlan száz milliók birtokába?

Végig kutattunk elsárgult iratokban, a hol fel vannak jegyezve a Rotschild család megalapítóinak nevei, a vagyonyújás kezdetleges művelete, a gyarapítás művészete és az elhelyezés és kamatoztatás okos és észszerű folyamata.

És ezekből a megfakult, megsárgult, szinte dohos iratokból kiderült a Rotschild ház titka, mely pusztán két szóból állott: munka és becsület! Ehhez az óriási vagyonhoz, annak egyetlen filléréhez sem tapadt a becsületen uzsora sara, ennek az óriási vagyonnak az alapját a veritékes, szorgalmas munka és a becsület szilárdította meg; ez kétszerre, sokszorozta meg az elődök kezében és az utódok az öregek tradícióiban nőttek fel, nem prédálták, nem szórták el könnyelműen, hanem tovább folytatták a megkezdett munkát évről-évre szemlátomást gyarapították amíg akkorára nőtt, hogy most az egész világ pénzpiacát dominálja és uralkodik sorsára is döntő befolyással bír...

Szomorú dolog, hogy most már annyira eltávolodtunk attól a becsületestől, munkás kortól és eljutottunk oda, hogy mindenki könnyedén hirtelen akar meggazdagodni, más embertársai rovására, mások veritékes keresménye árán, még szomorubb, hogy a sivár lélekkel felnevelt

fiatalság, annyira elmerül a könnyelműség és léhaság, a bűnös gyönyörök piszkos mocsarában, hogy meggondolatlanul, pazarul szórja az apától öröklött vagyont, anélkül, hogy a szegények és nyomorultak sorsának enyhítésére bármit is áldozna...

A Rotschild ház titka: munka és becsület! Ezt kellene azoknak is követni, a kik korunkban csak a mások munkáján és becsületén akarnak élködni, hogy maguknak az életet minél kényelmesebben és kellemesebben rendezhessék be és jöjjakott gyomorral, fényes palotákban nem törődnek azzal, ha száz- ezrek és milliók éhesen, hajléktalanul dideregnek a dermesztő hidegben...

d. a.

Kisiparosok és kigazdák.

A nagy tudósok, a kiváló elmék egybehangzóan elismerik, hogy az ember soha sem tanulhat eleget. Ki minél többet tud, annál inkább rájön az igazságra, hogy még mindig nem tud eleget; igen sok olyasmi van, amit még megtanulni lehet.

Az alacsonyabb képzettségű, a felületes tudású ember van csak nagyra a tudományával, holott — ezt csak ő nem látja be — kevés a vágott dohányja.

A mi kisiparosaink, kigazdánk legtöbbje szellemileg még igen tökéletlen fokozatban áll. Kevés iskolát látogatott és miután iparmesterségre adta a fejét, vajmi keveset törődik önképzésével. Sokkal kényelemszeretőbb, sokkal nehezkesebb, semhogy ierü korában is törje a fejét, erőltesse az agyát. Mert hát csakugyan kínos dolog kényszeredetten, energia és kedv nélkül tanulásra adnia magát valakinek. Az erőszakolt tanulás, a „muszáj” szellemi képzés fátátkát sem ér és kár minden rápocsékolat pillanatért.

A kisemberek zöme nálunk abban a megrögzött hitben él, hogy nagyobb tudás és képzettség nélkül is boldogul, ha kedvez a szerencse. A fiatalság inkább dáriódzik, duhajkodik szabad idejében, a megletebb ember tele van egyéb bajokkal és gondokkal, vagy szabad idejét a

korcsmai életre, kártyázásra fordítja, semhogy önképzésére gondolna; de a legnagyobb baja a közönyösségekben, a felületességben keresendő.

Balítélet és téves nézet félvállról azt hangoztatni, hogy a kigazdák, kisiparosoknak nem kell többet tudni, mint amit a népiskolában tanult, vagyis elegendő, ha épen olvasni, írni és netán számolni is tud. Igen kevés az a tudás és hogy mennyire így van ez, látnivaló a kormánykörök részéről is, hogy mind nagyobb gondot fordítanak a kigazdák, kisiparosok tudásának, képzettségének emelésére. Igaz, hogy ezek a kormányténykedések jórészt a kisemberek megfelelő szakképzettségének fejlesztésére irányulnak, de ezen az uton aztán a komoly gondolkozású kigazda, kisiparos tovább halad és más irányokban is kipezi magát. Megismerkedik a mezőgazdasággal, illetve az ipar összes aktuális eseményeivel, rendeletekkel, törvényekkel, újításokkal, megtanulja, hogy mi mindent kell tudni egy művelt kisiparosnak, kigazdának és az életben érvényesíti ezen ismereteit.

A szellemi önképzés manap elengedhetetlen követelménye az emberiségnek. A tudatlanságban élők sehogy sem tudnak beleilleszkedni a modern korba, mindent másképp látnak, semmi se tetszik nekik, zsémbesek és elégedetlenek, mert hisz ők visszamaradtak.

Kisembereinkre igazi jótétemény, ha minden felesleges idejüket felhasználják önképzésükre, mert a tanulás sohase késő és nem szegény.

A Napló Mindenütt.

A kártya áldozata

Egy nagyon előkelő banknak volt egy disztigvált tisztviselője. Jómódú, jól öltözködő, szimpátiikus fiatal ember, akinek szép jövőre volt kilátása. A hívatásos karrier meghozta volna a családalapítást is; már jegyben járt egy igen tekintélyes és vagyonos család leányával. Azonban mindez rombadőlt. Az intézet főnöke, aki érthető módon súlyt helyezett az alkalmazottak erkölcsi viselkedésére, megtudta, hogy a fiatal ember kártyázik, még pedig bakkarat-t. Azt is megtudta,

hogy sokat veszett, majdnem harmincezer koronát. Behívta a fiatal tisztviselőt és megkérdezte, igaz-e a hír? Tagadni hiába lett volna, tehát beismerte, hogy valóban kártyázott. Honnan vette a pénzt? — volt a második kérdés. Vidéki bankoktól vettem fel a pénzt, felelte. Ez elég volt. Vegye tudomásul, — szökt a főnök, hogy én önt állásától ezennel felüggyeszttem. Ha gondolja, jelentkezzék a főintézet vezetőségénél és próbáljon enyhébb elbánást kérni. A fiatalember megpróbálta. Az eredmény az volt, hogy állásából rövid úton elbocsátották. Az eljegyzést a leány családja nyomban felbontotta és a szépen indult karrier kettészakadt. Ennyit tudunk meg az esetről. Talán okul belőle valaki a játékosok közül. Talán?

Hotel Krone.

Brassóban egy részvénytársaság nagy szállodát alapított, de kifejtette, hogy Brassó Magyarországhoz tartozik és a szállodát német kedélyességgel „Hotel Krone“-nak nevezte. Előttünk fekszik a részvénytársaság levélpapírja és horitékja, amelyek a következő ékes felírás diszeleg: „Hotel Aktien Gesellschaft Hotel Krone in Kronstadt.“ Neues Haus mit modernsten Komfort. Centralheizung, Lift, Bäder und elektrische Anlage. Vorzügliches Restaurant und Kaffee, eigener Omnibusverkehr, Dunkelkammer, mässige Preise.

Hogy pedig valaki ne gondolja, hogy ez a bizonyos neues Haus, mit modernstem Komfort az oroszországi Kronstadt-ban van, még odanyomatta a Hotel Aktien Gesellschaft. — hogy Kronstadt (Ungarn).

Ne higye azonban senki, hogy csak a levélpapír és a horiték viseli a Hotel Krone in Kronstadt címet. Dehogya! Az összes számlák, amiket a vendégeknek átnyújtanak jó magyar koronákért, franciáért, olasz íráért, muszka rubelért, angol shillingért és román lejért — az mind németül állítatják ki, német főírású számlákon.

Az Idegenforgalmi Iroda kimutatása szerint január hónapban 1101 idegen fordult meg Brassóban. Az idegenek közül az összes brassói szállodákban és magánházakban 557 egyén lakott, a Hotel Krone kronstadti szállodájában 544. tehát éppen az idegenek fele.

Ötszáznegyvennégy idegen utas vitte el a szélrózsa minden irányába annak a hírére, hogy Ungarnban van egy Kronstadt nevű város, amelynek Hotel Kroneja úgy terjeszti a német civilizációt, mintha itt a német volna a hivatalos nyelv, a magyart pedig csak a tatárok beszélnek künt Ázsiában, a góbi sivatagon, vagy a Kuen Lun-On hegylánc tövében.

Ezeknek a tatár-magyaroknak azonban nincs megtiltva, hogyha az Ungarnban fekvő Kronstadtba vetődnek, ne mehessenek el a Hotel Kroneba — civilizációt tanulni.

IRODALOM MUVESET.

HA LESZÁLL AZ ÉJ...

Ha leszáll az éj a földre
S minden élet elpihen.
Sorra járom az utcákat,
Sohajtozva, csöndesen;
Árván bolygok... meg-megállók
Megtörölni szememet.
Azt hiszem, hogy arra jössz majd...
Válaszol csak a szél sohajt
S tova viszi könnyemet...

Azt álmodtam az éjszaka:
Nem hiába vártalak;
Ketten jártuk az utcákat
És karomba zártalak;
Boldog voltam — mondhatatlan...
Csókjaidtól ajkamon...
Mikor aztán felébredtem
Láttam milyen árva lettem...
Minek is volt hajnalom?...

Füzy István.

A Csány-szobor pályázata.

Sok viszontagság után a Zalaegerszegi felállítandó Csány-szobor pályázatának hangossá vált ügye végre megoldást nyert. A szoborbizottság tudvalevőleg hat szobrászt jelölt ki a második pályázatra, mely tehát nem volt nyilvános és ezeknek pályamunkái felett most döntöttek. A döntés eredménye a következő:

Az első díjat nyerte Istók János székelly szobrász terve 26 szavazattal 3 ellen; tehát az egerszegi Csány-szobort Istók fogja elkészíteni. A pályázaton 12 szavazattal 10 ellen második lett Nemesvári Andor, a harmadik pedig 16 szavazattal 13 ellen Kolozsvári Szesák Ferenc.

Mint tudósítónk jelenti, ezt az eredményt nagy meglepéssel fogadta Zalaegerszeg közönsége, mely már az első pályázat alkalmával is Istók János jeles művészi alkotása mellett foglalt állást.

A nyertes pályamunka (jelige: „Szabadság és munka“) szemmel látható tanulmány eredménye. Az erős, a fajmagyar akaratával párosult hazaszeretet martirija, ki megveti lábát a földön, melyen élünk, halunk kell, s ha megindul utján, nincs akadály, nincs bitó, hóhér, nincs zsarnoki hatalom, megmarad azon egész a martiriumig. Ez az igazi Csány, ez az Istók János Csányja. A szerkezet egysége különben maga az erő. A mellékalakok kifejezők s az architektúra folyékony és mégis szilárd, erős vonalait mellett mesterileg elhelyezve szolgálják az egész műnek megkapó összehatását. Jobbról a dícsőséges diadalra, vagy a még dícsőségesebb halálra egyaránt elszántan rohanó zászlós honvéd s hátamögött a bucsuzó harcra poetikus jelenete gyönyörűen oldják meg az események egymásutánjának térben való kifejezését. A baloldal falat építő embere a szízfusi munkának — a még máig is befejezetlen alkotmány-építés művének megrázóan klasszikus erővel ható allegóriája — egymagában is képes volna e szobrot minden versenytársa fölé emelni. Az egész igazi művészi munka, melynek koronáját talán éppen a Csány arcának kifejező ereje képezi, melyen visszatükrözi Csány törhetetlen magyar jellemét s a művész alkotóképességét egyaránt. Az architektúra Kófal Henrik érdemes munkája.

Maga a szobor méltó Csányhoz, méltó Istókhoz is és bizonyára legszebb ékes-sége lesz Zalaegerszeg székhelyének.

Dehreceni színház. Zilahy Gyula kitűnő társulata, a múlt héten mutatta be Guthi Soma legújabb darabját, a „Kormánybiztos“, melyet a közönség általános, nagy tetszéssel fogadott. A főszerepekben Thury Elemér, Horváth Kálmán, Huzella Irén, Jászai Olga, Ligeti Lajos, Nádor Zsiga, Kemény Lajos és Ferenczi Frigyes, remek alakításukért jól megérdemelt zajos tapsokat arattak. Ugyanott kezdte meg esztendőnkön, három estére terjedő vendégszínházát Komlóssy Emma, aki a „Varázskeringő“, „Lili“ és „Nebántsvirág“ főszerepeit látszotta viharos ovációk mellett. Vasárnap este bemutatták a „Sárga liliumot“, mely Zilahy Gyula rendezésében, az összes közreműködők kitűnő játéka által támogatva óriási sikert aratott.

Letartóztatott arany-pénzhamisító banda.

A nagylaki csendőrség a múlt héten letartóztatott egy pénzhamisító bandát, mely főképpen 20 és 10 koronás aranypénzek hamisításával foglalkozott. A pénzek hamisítását meglehetősen ügyesen végezték. Csinaltak ólomból és még más fémből egy fémkompozíciót. A fémekeket oly módon keverték össze — ez már a banda gyári titka, — hogy az 20 koronás alaku darabbá préselve, illetve öntve, a meglevésztésgé hasonlóan csengett az aranypénzekkel. Az így készült hamis pénzdarabokat aztán galvanoplasztikai úton bevonták, illetve befutatták rendkívül vékony aranyréteggel.

Az ily módon készült hamis pénzzel könnyű volt becsapni különösen a falusi népet, amely nép az aranypénzzel való fizetéshez nem igen léven szokva, nem igen tudott különbséget tenni a jó és a hamis aranypénz között.

A pénzhamisítás ily módon elég szépen jövedelmezett a társaságnak. El is határozták, hogy nagyobb mennyiségű hamis pénzt gyártsanak s tavasszal, mikor a falvakban megkezdődnek a vásárok, elárasztják vele az egész vidéket.

A csendőrség, mely ezuttal igen hasznos munkát végzett, keresztluhuzta számításait. Erélyes és buzgó nyomozásuknak meglelt az a nagy eredménye, hogy sikerült a banda hamispénz készletének nagyrésztét kézhez keríteni.

A bandavezér Nyika István volt, Sajtény községben, akinek udvarán a földre ásva 60.000 koronának megfelelő hamisítványt találtak.

A szenzációs felfedezés után Nyika István sem tagadott többé, hanem bevallotta, kik a bűntársai, kiket a csendőrség már szintén letartóztatott.

A letartóztatott pénzhamisítók mind élemedett emberek, kiket a féktelen pénzvágy készítetett erre a dologra. Természetesen a nyomozás tovább folyik s a csendőrség feltevése szerint még nagyobb mennyiségű hamis pénznek kell valahol elrejtve lenni. Ugy szintén a letartóztatottakon kívül még vannak a bandának oly tagjai, kik jelenleg uton vannak s a hamis pénzt forgalomba igyekeznek hozni.

A nyomozó csendőrséget az erkölcsi sikeren kívül szép anyagi jutalom is kecsegteti, amennyiben a szolgálatteljesítéskor értelmében, a hamisított pénz arányában, megfelelő jutalomban részesíti a kincstár őket, amelyet ügyes nyomozásukkal nagy anyagi károsodástól óvtak meg.

HIREK

A Hétről.

— **Véres alamizsna.** Az a koldus, akiről itt szó van, nem tartozik a szemérmes koldusok fajtájához, akiknek üres a tarisznyája. A szóban forgó koldusnak ha egyéb nem is, de bizonyos, hogy bicscsa volt a tarisznyájában. Aradon történt, hogy Patkós István iparoshoz bezörgött egy koldus. Alamizsnát kért. Patkós felesége négy fillért vetett a kalapjába. A csavargó megforgatta a garast az ujjai között s ráförmedt az asszonyra: — Nem szégyenli magát, két krajcárral akarja kitörölni a

szememet! Patkósné módnélkül felháborodott s rendreutasította a szemérmes kérégetőt, aki neki támadt az asszonynak, fejbeverte, letépte s bicscájával több szurást ejtett rajta. A nagy zajra berontott a házörök, a támadóra vetette magát, s összefutottak a szomszédok is, de erre már a véreskező koldus elmenekült. A rendőrség nem tudta előkeríteni s táviratban szólította fel a nagyváradi főkapitányt, hogy nyomoztassa a veszedelmes koldust a város területén.

Eljegyzés. Schwarcz Etelka és Frei Gyula jegyesek. Budapest, Erzsébetfalva.

— **A kívándorló tragédiája.** Pár év előtt vándorolt ki az új világba Mucsi Lajos feleségével és két kis gyermekével Hódmezővásárhelyről egy leánykája pedig itthon maradt. Az apa testvére, Mucsi Lidia jónevű varrónő neveli a kis leányt. Most a napokban jött a levél, melyben az van megírva, hogy Mucsi Lajos meghalt. Elég jó sorba jutott az Egyesült-Államokban; élt családjával tisztességesen, egy keveset még gyűltött is. December elején kiiccamodott a lába, otthon kellett maradnia, nem tudott dolgozni. A téli szél unalmában előfogta szegény embert a honvágy. Órák hosszat csak sóhajtozott. Gondolata ideröppent a sokat megátkozott, de mégis oly édes, boldogító rögökre. Vásárhely utcáit, karcu tornyait látta; a sokadalmat, a mint vasárnap az utcán tolong, a vásárhelyi egyszerű hajlékot, a szülői házat. Az ember lelkébe markolt a honvágy s elméje elborult, megőrült. Január elején meghalt. Az árva család most már hiába várja haza azt, akit szíve úgy hívott haza, a megszokott csendes, hazai fészekbe...

Művészet az iparban.

Aikik a hazai iparpártolást irják fel zászlóikra, azoknak ott lebeg a szemük előtt az olyan kiváló, minden igényt kielégítő munkát produkáló iparos, mint amilyen Scherer Sándor műbutor-asztalos (VII. ker., Király-utca 3. sz.) Aki a magyar ipar fejlődéséről, kiváló pozíciójáról meggyőződést akar szerezni, az ne mulasztja el meglátogatni ezt a kiváló műizléssel berendezett ipartelepét, hol a mahagoni és más nemes fafajból készült butoroktól valóságos műkiállítás van összeállítva.

— **A modern technika** minden vívmánya, amely a mechanika és a villámvilágítási terén eddig a világ minden művelt államában érvényre jutott, itt nálunk is feltalálható. Ha elmegyünk Schweiger Zsigmond hat. eng. villámvilágítási és mechanikai vállalatának telepére (V. Váci-ut 74.) meggyőződhetünk róla, hogy Edison sikerei hozzánk is eljutottak, mert a villamosvilágítás és csengő, valamint telefon és villámhárító berendezések a legteljesebb kivitelben és a legprecízebb munkával találkozhattak itt. Üzletében (V., Csáky-utca 23.) az ezen szakmába vágó minden gép, készülék, anyag és felszerelési tartozék bő raktára van főlhalmozva.

— **A legbőhémebb tanya gazdát cserél.** „Nincs cserépes tanyám“ mondja a népdal. De még abban a korban keletkezett ez a nóta, mikor az embereknek nem volt alkalmuk a mi fényesen berendezett, minden kényelemmel ellátott kávéházainkban

TÖRLEY
TALISMAN
CASINO RESERVE

LÖWY JÓZSEF Sirkőraktárában 10 K-tól feljebb remek kiváló sirkővek rendkívül nagy választékban kaphatók.
Budapest, II., Fő-utca 88. sz. (Pálffy-tér mellett) saját házában.

Minden a szakmába vágó munkát, tőmől javítások, véres-ek és aranyozások jutányosan és lelkiismeretesen készíthetők.

szórakozást találni, annál kevésbé lehet a nótaköltőnek alkalma az olyan jó, pompás helyre találni, a milyen a napokban, ujonnan átalakítva megnyitandó „Riviera” kávéház lesz. Az új tulajdonos Bányai, a vidéki élet minden báival és intimitásával felruházott kedélyes otthon akar szerezni a szórakozást kereső fővárosi és a vidékről feljövő színészeknek, művészeknek és minden rendű és rangu bohém embernek. Hogy terve sikerülni fog, arra elég garanciát nyújt az ő országjárta ismert előzékeny modora, kedvessége és áldozatkészsége.

— Meglepő fordulat a londoni anarchista harcban. Még mindnyájunk élénk emlékezetében van az a véres utcai háború, mely Londonban az anarchistáknak vélt rablók és a rendőrség között lefolyt. A nyomozás során kiderült, hogy az egyik vezető, Péter, a festő, aki nyomtalanul eltűnt, a rendőrség megvesztegetése árán tudott kerekedni. A belügyminiszter maga vette át ekkor a nyomozás nehéz és fáradságos munkáját és ime siker is koronázta, mert kiderült, hogy a rendőrség csak miután több ízben egy-egy klg. Kotányi-féle rózsapaprikát kapott, volt hajlandó a vezért szélnék eresztetni, itt azonban ő kegyelme-sége nem állt meg, hanem erélyesen nyomozott tovább a forrás felkutatása céljából s így most már ő is abban a kellemes helyzetben van, hogy ezt a híres, az egész világon elterjedt közkezdveltségnek örvendő fűszert a Kotányi-féle rózsapaprikát élvezhesse.

Nyilt-tér.*

E rovatban joglaltakért nem vállal felelőséget a szerkesztőség

Kistájerózás.

A Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesület tulajdonát képező Baross-téri házból 8 évi pontos lakbérfizetés dacára minden ok s megkérdésem nélkül 650 koronával kistájeroltattam. Fogmütermemet már Baross-tér 18. szám alá helyeztem át, hol kérem engem szükség esetén felkeresni szíveskedjék.

Tisztelettel

Guttermuth János

Baross-tér 18. (a keleti pálya udvar közelében). Telefon: 159—36

Doktorátussal

bíró állami tisztviselő délutáni melékfoglalkozást keres. Czim megtudható a kiadóhivatalban.

Gondnoki,

magántitkári vagy egyéb bizalmi állást elvállal nyugdíjképes tisztviselő. Czim megtudható a kiadóhivatalban.

FORRADALMI LAZ.

20 (Arzbaschew regénye.)

A következő napon már egyszerű, csendes és verőfényes élet következett a kastélyban... Így tünt le egyik szép nap a másik után és ha Liza agyában felmerültek a pétervári napok emlékei, mikor észrevette, hogy már a nyár is vége felé közeledik, akkor nehéz, mély bánat sulyosodott gyermekének lelkére...

Már júliusban, mikor a forró, száraz napokat, csodálatos, enyhe éjszakák váltották fel, a kertben a fénybogárkák száza csillogtak és a tiszta, kék égen milliányi csillagrajok tündököltek, Liza és a kis hadnagy csolnokon kirándultak; a hadnagy evezett, Liza pedig a kormányrudnál foglalt helyet. A sötét, mély vízben a csillagok viszfénye ragyogott. A partot komor, álmagat erdőség környékezte, mely titokzatos suttogással töltötte be a szép, csendes éjjelt.

— Ah Lizácska, ha tudná, mennyire vágyódtam maga után!... Százasor is elhatározlam, hogy meglovom magamat... aztán vége lesz mindennek!... Azután megint így okoskodtam: Majd eljön a nyár, Lizácska hazatér és ha akkor már nem leszek a világon, nem is láthatom meg soha többet... Ezért nem lőttem meg magamat, — mondta sóhajtozva a hadnagy.

— Azért nem lőtte meg magát? — ismételte gnyos kacagással a pajkos leányka.

— Csodálatosan szép az éjszaka! — folytatta a hadnagy, mialatt folyton Liza karcsu, imbolygó természetén legeltette sovár szemeit.

A leány pedig akaratlanul is kaczerkodoit vele és minden mozdulataiban elragadó kecsesség, hangjában merő gyöngédség és szeretetre méltóság rejlett.

Egy kis szigetcskén kiszáltak a csolnaktól és egymáshoz simulva elbarangoltak az erdőben, ahol sűrű sötétség tülte meg a lombokat és minden fűszál enyhe illatot terjesztett szerteszét. A Szent János-bogárkák halvány tüze titokzatos játékot lüzött a puha pázsiton. Egy kis tisztáson megállottak és feltekintettek az égre, ahonnan a ragyogó csillagok biztatón integettek le reájuk. Ellenállhatatlan forró érzelem vonzotta a párt egymáshoz, Liza kezei szügyenteljesen megremegtek és gömbölyű puha válla, a hadnagy erőteljes testéhez simult, aki a kellemes érintéstől szinte megborzongott. A hadnagy egy pillanatig küzdött, hogy magához ölelje-e, keblére szorítsa-e a remegő leánykát, de nem volt hozzá elég lelki bátorsága, hanem letérdelt a harmatos fűre és forró ajkait Liza lázas kezecskéjére szoritotta.

— Álljon fel és menjünk! — mondta hirtelen, nagy zavarral Liza. — Menjünk innen! — És szava olyan édes volt, mint az andalító zene.

A hadnagy engedelmesen kezét nyujtotta és elindultak együtt.

Hazamenetközben némán haladtak és nem mertek egymásra nézni, de a szegénylős mosoly ott ült az arcukon és titokzatos, boldog vonzódást érezték egymás iránt.

Otthon Liza hosszasan, komolyan nézegette magát a tükörben és csak lassan, szinte unottan vetkőzött; a hadnagy pedig lakására érve azonnal beletemetkezett párnába és majd meghalt a nagy gyönyörűségtől.

— Csodálatos, fenséges éjszaka!

— ezt ismételte öő ajkaival; az agyában rajzoltak a gondolatok és hatalmas, izmos teste megvonaglott boldogsága tudatában....

VII.

Három nap mulva Liza levelet kapott Dórától, mely így hangzott: „Drága Lizácskám! El sem képzelheted, milyen türhellen és unalmas az életem! Ez az átkozott irodai foglalkozás megölte a lelkemet... A városban unalom, sivárság és rekkenő hőség... Larionow elutazott és most egészen magamra vagyok hagyatva... Mig itt volt, mégis csak jobban telt az idő! Képelem, te milyen jól mulatsz... Reményem, kibékültél a hadnagyoddal? Holdvilágos szép estéken együtt csolnákátok, vagy elsétálgattok az álmatag park, sötét, árnyékos fái alatt! Képelem, milyen gyönyörűség ez! De nehogy a férjhezmenetelre gondolj — lsten mentsen! Különb ez a te egyéni dolgod! Ne nehezted, ha őszintén megmondom, hogy különös hajlamod van a nyárs polgáris boldogsághoz, — amit a szegény Afanasjew is gyakran kifejezésre juttatott. És ki tudja, hátha neked van igazad? Férjhez megysz a kis hadnagyhoz, megajándékozod egy tuczt egészes, szép gyermekkel és hosszú, boldog életet folytat a földön! Egyelőre nem írok többet, elég volt az ostobaságokból! A viszontlátásig ölel — Dórád”. — U. i. „Bocsáss meg Lizácskám! Csak most látom milyen kiméletlen és rossz vagyok, mikor már a levelet újból átolvastam. De azért mégis elküldöm, hogy megláthasd milyen szörnyeteg vagyok! Ne vedd rossz néven; szegénységem, árvaságom tudata, a rám nehezded unalom, megutáltatja velem az életet! Szerencsétlen vagyok és ezért hiszem, hogy nem haragszol és megbocsátasz, szájalomra méltó — Dórádnak”. (Folyt. köv.)

Ma már

mindenki ismeri a

DIANA

sósorszeszt.

Kapható mindenütt.

1 kis üveg ára 44 fill.

Részadomb

legexponáltabb helyén Zárda és Zivatar-utca sarkán, előkerttel és kerti udvarral, 2, 3, 4 és 5 szobás lakások, hallal, tűzlehelységek, szobrász és festő műtermek, a legnagyobb komforttal, gáz, villany, vacuum és telefonnal ellátva 1911 május 1-re kiadók. Bővebbet Kállai Ignácznál, Hársfa-utca 40. szám. Telefon 60—42.

Közgazdaság.

Az Általános Bank közgyűlése. Az Általános Bank Részvénytársaság dr. Fülöp Károly társasági elnök elnöklete alatt 39 részvényes jelenlétében, kik 2851 részvényt képviseltek, e hó 14-én tartotta meg XVI. rendes közgyűlését. A közgyűlés az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentéseit tudomásul vette és elhatározta, hogy a 306.605 korona 58 fillérenyi nyereségből az alapszabályszerű levonások után 50.000 korona a tartalékalap javára, 180.000 korona 6%-os osztalékra részvényenként 12 korona, 500 korona a hivatalnoki segélyalapra fordíttassék és a fennmaradó 18.578 korona 24 fillér új számlára irasék elő. A felmentvény megadása után az alapszabályok 29. §-át módosították és a felügyelő-bizottság tagjait újból megválasztották. Végül 30 választmányi tagot választottak. A közgyűlés elhatározta, hogy a szelvényeket e hó 15-étől kezdve váltják be.

A Leszámitolóbank tökeemelése. A Magyar Leszámitoló- és Pénzváltóbank igazgatósága az intézet tökefelemelésének tervével foglalkozik, s nemsokára megállapítja a tökefelemelési művelet részleteit. Hir szerint tíz millió koronával emelik fel a Leszámitolóbank alap-tőkéjét. A Leszámitolóbank múlt évi üzleti eredménye olyan kedvező, hogy az idén két koronával magasabb osztalékot fizethet részvényeseinek. Az 1910-ben kiírt 28 korona helyett az idén részvényenként harminc korona osztalék kerül kifizetésre.

Az Országos Iparbank tökeemelése. Az Országos Iparbank Részvénytársaság e hó 14-én tartotta Nedeczky János elnök elnöklete alatt rendkívüli közgyűlését, amelyen egyhangulag elhatározták, hogy tekintettel az intézet ügykörének állandó s kiváló fejlődésére, a társaság 2 millió koronás alap-tőkéjét 5 millió koronára emelik fel. A közgyűlés a tökeemelést keresztülvitelét a társaság igazgatóságára bízta, amely — mint értesülünk — már teljesen el is helyezte az új részvényeket. A közgyűlés azután beválasztotta az igazgatóságba Schönborn-Buchheim grófot, akit a közgyűlést követő igazgatósági ülésen — amint mi azt már régebben jeleztük — a társaság elnökévé választották meg. A felügyelő-bizottságba pedig beválasztották Rubner Adolf főfelügyelőt.

A Központi Kereskedelmi és Iparbank Részvénytársaság igazgatósága megállapította az intézetnek 1910. évi mérlegét: Mérlegszámla. Vagyon: Pénztárkészlet: 585.280,87 K. Váltótársa 7.327.314,97 K. Értékpapírok 1.364.296,44 K. Előleg értékpapíroknak 2.205.397,31 K. Köztisztviselőknek nyujtott törlesztéses kölcsönök 8.917.845,05 K. Törlesztéses jelzálogkölcsönök 3.633.605 K 36 f. Adósok folyószámlán 1.202.217 K 77 fillér. Leltár: 16.000 K. Összesen 25.251.957 K 77 fillér. Teher: Részvénytöke 5.000.000. Tartalékalapok 237.075,38. Hitelezők 8 millió 865.175,36 K. Betétek 7.166.912,05 K. Engedményezett törlesztéses jelzálogkölcsönök 3.415.958,88. Átmeneti kamatok 107.331 K 43 f. Fel nem vett osztalékok 2399 K. Nyereségegyenleg 457.105,07 K. Összesen 25.251.957,77 K. Nyereség- és veszteségszámla. Veszteség: Költségek 324.906 K 20 f. Adók 93.922,29 K. Leírások 25.566 K 53 f. Nyereségegyenleg

457.105.07 K. Összesen 911.500.09 K. Nyereség: Nyereségáthozat 1909 december 31-éről 14.035.57. Kamatnyereség 641.582.71 K. Jutalék és egyéb nyereségek 255.881.81 K. Összesen 911.500.09 K. Az igazgatóság a folyó évi rendes közgyűlés elé azt a javaslatot fogja terjeszteni, hogy a tiszta nyereségből, mely a múlt évit 103.818.35-rel meghaladjavb a múlt évit K 103.818.35-rel meghaladja, a külön tartalékalapnak 125.000 koronára való kiegészítésére 47.924.02 K, a rendes tartalékalap javadalmazására pedig ötvenezer korona fordítassék, miáltal a tartalékalapok, melyek a fentiek szerint a folyó évben közel 98.000 koronával javadalmaztatnak, 335.000 koronára emelkednek. Javasolni fogja továbbá az igazgatóság, hogy a 25.000 darab egyenként 200 korona névértékű részvény 5. számú szelvények beváltására darabonként 12 korona, vagyis 6 százalékos, tehát 300.000 K fordítassék és az alapszabályszerű levonások után fennmaradó 19.666.50 K az 1911-iki üzletév számlájára vitessék át.

Előleptetések az Adria biztosítónál. Az Adria biztosító igazgatósága Lichtenberg Ernő életbiztosítási osztályfőnököt és Nagy Mihály főkönyvelőt cégvezetőkké nevezte ki.

Az Első Magyar Biztosító Irgalma. Az Első Magyar Általános Biztosító Társaságnál 1911. évi január havában 10.032.204 korona tőkéről szóló életbiztosítási ajánlat nyújtatott be, melyből 8.534.904 korona biztosítási tőkéről szóló ajánlat kötvény-kiállítás által lett elintézve. A folyó év január eiseje óta bekövetkezett halálesetek folytán 434.616 korona biztosítási tőkéről szóló kár lett bejelentve. Az 1909. év december 31-dikéval 470.342.199 korona biztosított tőkéről és 1.488.704 korona életjáradék-ról szóló 133.857 drb életbiztosítási kötvény volt érvényben, melyre 128.824.523 korona gyűjtött díjtartalék van kintutva. Életbiztosítási károk címén az 1909. évbe 4.791.258 korona lett kifizetve, míg a társaság alapítása óta (1857.) az évenként közzétett kimutatások szerint, az összes biztosítási ágazatban előfordult károkért 500,879.198 korona összeg fizettetett ki.

Kiadás:
A „NAPLO” UJSÁGVÁLLALATA.

Bérczi Jenő

Hatóságilag engedélyezett művészeti ügynöksége VIII. ker., Rákóczi-ut 55. Elvállal estélyek, zsurok, családi esték vagy ünnepek alkalmára kabarék és hangversenyek rendezését.

Hálószoba

rendelésre készült, fehér körös fából, fényezett, olcsó árban eladó

Német János

műasztalos mesternél, IV., Havas-utca 7. sz. (a vásárcsarnok mellett.) Elvállalja egyes butordarabok készítését is kitérő anyagból, remek, mesteri kivitelben, szolid, olcsó árban.

Legelőkelőbb szórakozóhelyek

Ostende kávéház

Rákóczi-ut 20. sz. Hétfőn f. hó 20-án este 9 órakor **VÖRÖS MISI** klasszikus zenekarával **Opera zeneest.** Műsor a helyszínén!

Emke kávéház

Esténként **Rácz Pál** muzsikál.

! Budapest éjjel !

Látványosságra a **GENUA kávéház** VII., Dob-u. 65. Erzsébet-körút sarok. **Egész éjjel nyitva.** esténként **Tatai Bús Feri** teljes zenekarával hangversenyez.

Paál János ARENA NAGY VENDÉGLOJE. VII., Aréna-ut 58. szám.

(a városligeti színházzal szemben.) Izletes, olcsó magyar és francia konyha. — Balatonmelléki borok. — Színház után friss vacsora. — Társaságok részére külön termek. Szives pártfogást kér a tulajdonos.

MATYÁS KIRÁLY KÁVÉHAZ Rákóczi-ut 19.

Esténként személyes vezetéssel a hírneves **Sovánka Nándor** teljes zenekarával hangversenyez.

MIKSZÁTH KÁVÉHAZ

(Baross-utca és József-körút sarok) teljesen újonnan átalakítva.

Esténként **Kecskeméti Rácz Géza** szolista, 16 tagú zenekarával hangversenyez. Az összes küll- és helyi lapok. Figyelmes kiszolgálás. Teljes tisztasággal **Kanczler Gyula és Tsa.** tulajdonosok. VIII., József-körút 55.

Színház kávéház

VII. ker. Aréna-ut 56. szám. újonnan átalakítva Esténként **KUPI JOZSI** teljes zenekarával hangversenyez. Feltalálta: **Arvay Otto Ede** kávé.

Mély tisztelettel értesitem a n. é. közönséget hogy, a

„Riviera” kávéházat

f. hó 8-án átvettem és a legkényesebb izlésnek megfelelően átalakítva a napokban megnyitom, amiről külön értesítésben fogom a n. é. közönséget tudósítani.

Jóindulatu pártfogásért esedezik **Baranyi,** a „Riviera” kávéház tulajdonosa. VII. ker. Aréna-ut 19. szám.

? Hol találkozunk ?

Színészek, írók és művészek találkozó helye: **Gläser „METEOR” kávéháza** BUDAPEST, Erzsébet-körút 6. szám, ahol az összes hazai és külföldi hírlapok olvashatók és mindenféle kávéházi italok a legméltányosabb árban számíttatnak.

FOGAK

szájpadlás nélkül, ráadásra azonnal használható, 4 koronától. Gyökéreltávolítás teljesen felesleges. Aranyhidak és koronák 10 évi írásbeli jótállással 24 óra alatt, vidékieknek 12 óra alatt készíttetnek, foghúzás teljesen érzéstelenítve, tartós tömések 3 koronától. Régi, hasznavehetetlen fogszorokot és fogakat 24 óra alatt hasznavehetővé alakítok. Mérések árak! Rézleltetésre is. Rendelés egész nap. Vasárnap és ünnepnap is. **Dr. HEGEDŰS JAKAB** VII. ker. Erzsébet-körút 44. szám. földszin. Szpecialista minden fog- és szájbetegségben. Kérem a pontos címre ügyelni.

Fogorvosi intézet.

FOGAK

szájpadlás és gyökerek eltávolítása nélkül 4 koronától följebb, **10 évi jótállással.**

Az általam készített és a párisi fogorvosi akadémia kiállításán kitüntetett fogak ráadásra kintudon használható, könnyen megszokhatók, a beszédben semmiféle zavart nem okoznak, szagot, ízt nem kapnak, a szájból ki nem vehetők és a valódi fogakat teljesen pótolják. Továbbá aranyhidak és koronák egyedüli speciális készítője

Schatz Jenő technikai főnök.

Budapest, VII., Wesselényi-u. 60., I. 4. sz.

Rendelés egész napon át este 6 óráig. — Vasár- és ünnepnapokon is. — Szakorvosi rendelés fog- és szájbeteg részére. Foglalmak a legmodernebb kezeléssel. Speciális, fájdalommentes fogműtések. Régi rossz fogszorok átalakítása megvárható. **Videkiek 12 óra alatt kiélegítettek.** Mérések árak.

CZIMBALMOKAT

a legújabb szabadalmazott rendszer szerint legjobbat készit (részfizetésre is) a czimbalomkészítés elismert első szakértője

Habits Antal

hangszerkészítő mester. **BUDAPEST,** Erzsébet-körút 42. szám.

PAP PAP PAP Gichner János ágyonb, róz-, és rasbutorgyros, szőnyeg, függöny, pokróc, terítő stb. nagy választékban. **BUDAPEST, Erzsébet-körút 20.** **GYÁR:** Kertész-utca 7. és 9. sz. Árjegyzéket bárkinek ingyen és bérmentve küldök. Meg nem felelő árut kicserélem vagy a pénzt visszadom.

CEYLON kávéházban Rottenbiller-utca 10. sz. híres valzerkirály muzsikál. Ceylon vacsora! Kitevő italok! **Ligeti Vilmos.** tulajdonos. **Szalai Gyula** fő-nagykanizsai

A GIZELLA EGYLET

kölcsonös élet- és hozománybiztosító intézet Magyarországi vezérképviselőség:

Budapest, IV. ker. Váci-utca 9. szám.

Az intézet 1909. évi mérlegének fegtontosabb adatai.

A 29. üzem évben elért eredmények a legnagyobbak, amelyeket az intézet valaha kimutatott.

Dijbevétel 1909. évben: 9,860.000 kor. Tőkejövedelem 1909. évben: 3,720.000 kor.

A Gizella Egylet összvagyona az 1909. év végén 78,950.000 korona. — Az 1909. évi tiszta nyereség 615,141 kor. 60 fill.

Helyi és vidéki ügynőkök magas javadalmazás ellenében felvétetnek.